

2.8 Vaalien turvallisuus ja selvitys itsenäisen vaaliviranomaisen perustamisesta, DJO; 0,1 milj. euroa kertaluonteisesti

Keskeinen sisältö ja tavoite: Kehitetään vaalijärjestelmän turvallisuutta ja riskienhallintaa. Johdonmukaistetaan varautumistyötä.

Vaalijärjestelmän resilienssi –selvityksessä (2022) jatkokehittämistoimenpiteenä on tuotu esiin vaaliturvallisuuden parantaminen: ”Riskien hallinnan jatkokehittäminen muun muassa dokumentoinnin yhtenäistämisen kannalta edellyttäisi henkilöressurssien lisäämistä. Nykyistä vaalihäirintään keskittyvää jälkikäteisarviointia tulisi kehittää jatkossa.”

Selvitetään hyödyt, haitat ja kustannusarvio muodollisesti ja tosiasiallisesti itsenäisen, ylimmän vaaliviranomaisen perustamisesta.

Toteutustapa: Hanke. Hankkeessa kartoitetaan varautumisjärjestelmät, viranomaisyhteistyö ja yhdenmukaistetaan ja kehitetään niitä. Kehitetään vaalivarautumiseen liittyvää dokumentointia ja vaalien turvallisuuden jälkikäteisarviointia.

Rahoitetaan valtioneuvoston ulkopuolisen tekemä selvitys (nimitetään selvityshenkilö) ylimmän vaaliviranomaisen uudelleen organisoimisesta. Selvitykselle asetetaan ohjausryhmä (OM).

Aikataulu: Vaalikauden aikana.

Vastuutahot (pää- ja osavastuu, ministeriö/osasto) OM/DJO

Lisäresurssitarpeet: Selvitykseen 100 000 euroa. Oikeusministeriön lisähenkilöstötarpeet tulee arvioida kokonaisuudessaan, kun hallitusohjelmaan sisällytettävät hankkeet ovat tiedossa.

Vaikutavuus: Ministeriöiden tulevaisuuskatsaus 2022: ”Toimiva ja luotettava demokratia, jossa on vapaat ja rehelliset vaalit, perus- ja ihmisoikeuksia kunnioitetaan ja jossa kansalaiset luottavat ja osallistuvat päätöksentekoon, muodostavat keskeisen vastavoiman autoritäärisille yhteiskunnille. Toimivalla demokratialla on merkitystä kansalaisten oikeuksille, oikeusvaltiolle ja yhteiskunnan vakaudelle.”

Vaalijärjestelmän resilienssiselvitys (2022): ”Vaalien resilienssin näkökulmasta on aihetta tarkastella, tulisiko myös Suomessa järjestää vaaliviranomainen omaksi, itsenäiseksi viranomaiseksi.